

god. 1848. odlučila je njegovom sudbinom usko je povezavši sa sudbinom hrvatskog naroda. Sabor održan u Zagrebu 25. III. 1848. na predlog Lj. Gaja izabrao je Josipa Jelačića za bana, a kralj Ferdinand potvrdio je taj izbor i imenovao Josipa tajnim savjetnikom, podmaršalom i vrhovnim zapovjednikom vojske u Hrvatskoj. Svojim proglasom od 25. IV. 1848. o ukinuću kmetstva osigurao je sebi Jelačić odanost i zahvalnost seljaka za sva vremena. Dne 5. VI. 1848. instaliran je u saboru za bana i oduševljeno pozdravljen kad je izrekao: »Uvijek sam se ponosio i radovao, što me je rodila hrvatska majka u domovini Hrvatskoj«. Neodlučni car Ferdinand svrgnuo je na nagovor Madžara u lipnju 1848. g. Josipa s banske časti, ali nitko u Hrvatskoj nije se na to obazirao. Ban je obišao Slavoniju i Vojnu Krajinu, te se marljivo spremao za rat protiv Madžara. Car Ferdinand je doskora opozvao svrgnuće, a 11. IX. 1848. prešao je Josip s hrvatskom vojskom Dravu.

Nakon nekoliko uspješnih okršaja krenuo je Josip na Beč, jer je tamo buknuła revolucija i zauzeo ga. Dne 2. XII. odrekao se car Ferdinand prijestolja u korist Franje Josipa. Rat u Madžarskoj je završen pomoću Rusa i 13. VIII. 1849. predala se madžarska vojska kod Vilagoša generalu Rüdigeru. Dne 6. IX. 1849. u Hrvatskoj je bio proglašen oktroirani ustav, ali već g. 1851. uveden je kruti apsolutizam. God. 1854. pretvorena je hrvatska vlada u c. i k. namjesništvo i uveden njemački